

Velikáni modlitby

Texty na tento týden

Da 2,20–23; Da 6,10.11; Sk 20,36; Gn 5,22–24; Ex 33,15–23; Ex 32,31.32

Základní verš

„Hospodina miluji; on slyší můj hlas, moje prosby, sklonil ke mně ucho. Po všechny své dny chci k němu volat.“ (Ž 116,1.2)

Představme si, že bychom si jen velmi zřídka povídali se svým životním partnerem nebo s nejlepším přítelem. Velmi brzy by vztah zeslábl a nastaly by problémy. Velmi podobné je to i s modlitbou, která je nezbytnou součástí blízkého vztahu s Bohem. Jedná se o klíčový návyk, který potřebujeme posilovat. Pokud se nebudeme pravidelně a vytrvale modlit, dříve či později se od Boha vzdálíme.

V Písmu nacházíme příběhy mnoha lidí, kteří se modlili různými způsoby. Prostřednictvím biblického textu můžeme nahlédnout do jejich životů a zkoumat, jak prožívali své společenství s Bohem a jaký s ním měli vztah. Jejich modlitby mohou být pro nás inspirací. A můžeme také sledovat, jak jejich modlitby změnily životy druhých lidí. Opravdu je to tak: náš modlitební život ovlivňuje nejen nás, ale i ostatní.

Věnujme se tedy dva týdny tématu modlitby, protože je stejně důležitá jako samotné studium Bible. Tento týden se budeme věnovat studiu některých biblických postav, jejichž zkušenost poukazuje na důležitost modlitby pro silný vztah s Bohem. Poučme se z jejich příkladů.

Osnova lekce

Tato lekce je první ze dvou, v níž se budeme věnovat důležitosti modlitby pro budování a rozvíjení našeho vztahu s Bohem. Na příkladech Daniela, Henocha a Mojžíše uvidíme, jak vypadá taková komunikace s Bohem v různých životních situacích.

- Da 6: Daniel – modlitba navzdory hrozbě smrti (neděle + pondělí)
- Gn 5,22–24: Henoch – každodenní život v Boží blízkosti (úterý)
- Ex 32–33: Mojžíš – jeho modlitby za sebe i za chybný lid (středa + čtvrtek)

VĚRNÝ DANIEL

²⁰[Daniel] promlouval takto: „Požehnáno buď jméno Boží od věků až na věky. Jeho je moudrost i bohatýrská síla. ²¹On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum. ²²Odhaluje hlubiny a skryté věci, poznává to, co je ve tmě, a světlo s ním bydlí. ²³Tobě, Bože otců mých, chci vzdávat čest a chválu, neboť jsi mi dal moudrost a bohatýrskou sílu. Oznamíš mi nyní, oč jsme tě prosili, oznamíš jsi nám královu záležitost.“ (Da 2,20–23)

¹¹Když se Daniel dověděl, že byl podepsán přípis, vešel do svého domu, kde měl v horním pokoji otevřená okna směrem k Jeruzalému. Třikrát za den klekal na kolena, modlil se a vzdával čest svému Bohu, jako to činival dříve. ¹²Tu se ti muži shlukli a přistihli Daniela, jak se modlí a prosí svého Boha o milost. (Da 6,11.12)

Osobní studium

Daniel je nepochybně velkou postavou Písma. Velmi dobře známe příběh z první kapitoly jeho knihy: „Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech“ (Da 1,8). O Danielovi a jeho třech přátelích se dozvídáme: „A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům“ (Da 1,17). Bible popisuje Daniela jako moudrého (Da 1,20; 2,14.21.23.48), protože v něm byl Boží Duch (Da 5,14; 6,3) a nebe ho velmi milovalo (Da 9,23; 10,11). To jsou některé charakteristiky muže, který měl silné a trvalé spojení s Bohem.

V druhé kapitole knihy Daniel, když král Nebúkadnesar vydal rozsudek smrti proti všem mudrcům v Babylóně, Daniel prosil Boha o slitování a o zjevení tajemství králova snu (Da 2,18). Když Bůh zjevil Danielovi králův sen, Daniel se okamžitě modlil.

Přečti si Da 2,19–23. Proč se Daniel modlil a co se z této modlitby můžeme naučit?

Jak léta plynula a králové povstávali a padali, Daniel zůstával rádcem králů. Z Písma se dozvídáme, že „v něm byl mimořádný duch. Král ho zamýšlel ustanovit nad celým královstvím“ (Da 6,4).

Daniel „byl věrný. Žádnou nedbalost ani zlé jednání na něm neshledali“ (Da 6,5). Navzdory nenávisti a zlým intrikám (Da 6,6–10) ze strany královských úředníků a satrapů zůstal Daniel ve svém modlitebním životě vždy vytrvalý a odvážný.

Přečti si Da 6,11.12. Co nám tyto verše říkají o Danielovi?

Když Daniel čelil potížím, modlil se. Přestože byl jeho život v ohrožení, modlil se vytrvale, pravidelně (třikrát denně, jak měl ve zvyku) a modlil se u otevřeného okna směrem k Jeruzalému.

Jeho modlitba se projevila činem (klekl si) a soustředil se v ní na chválení, díkyvzdání a prosbu.

Aplikace

Proč vyznívají naše výmluvy při zanedbávání modlitby (nemám čas, jsem unavený, jsem pod příliš velkým tlakem) chabě a nepřesvědčivě?

POZICE PŘI MODLITBĚ

Když se Daniel dověděl, že byl podepsán přípis, vešel do svého domu, kde měl v horním pokoji otevřená okna směrem k Jeruzalému. Třikrát za den klekal na kolena, modlil se a vzdával čest svému Bohu, jako to činíval dříve. (Da 6,11)

Chana řekla: „Dovol, můj pane, při tvém životě, můj pane, já jsem ta žena, která tu stála u tebe a modlila se k Hospodinu.“ (1S 1,26)

Král David pak vešel, usedl před Hospodínem a řekl: „Co jsem já, Panovníku Hospodine, a co je můj dům, že jsi mě přivedl až sem?“ (2S 7,18)

Osobní studium

Když se nám v životě něco špatného přihodí, většinou se spojíme s blízkým přítelem, abychom si s ním o tom promluvili. Podobně je to i u dobrých zpráv – chceme se o ně s někým blízkým podělit. Proč bychom se v takových situacích neměli obrátit i na Boha? „Modlit se znamená otevřít své srdce Bohu jako nejlepšímu příteli.“ (SC 93; CVP 96)

Modlitba nás udržuje ve spojení s Bohem. A nejen to! Tím, že se obracíme k Bohu, ukazujeme dáblu, komu opravdu patříme. Když si ráno klekneme k modlitbě, je to přímo hmatatelné, viditelné prohlášení, kterým mocnostem temna dáváme najevo, že si dnes vybíráme Boha. A navíc, když se modlíme, Bůh nám posílá anděly a my jsme posíleni a chráněni před nepřítelem (Ž 91).

Fyzický akt pokleknutí je vyjádřením pokorné odevzdanosti. V určitém smyslu je takový postoj při modlitbě jiný než modlitba vsedě nebo když ležíme na posteli, ačkoli modlit se samozřejmě můžeme v jakékoli poloze. Když klečíme před Bohem, naše srdce se předává snadněji, protože naše tělo a naše slova prohlašují, že on je svrchovaný

vládce našeho života a že my jsme pouze jeho stvořené děti.

Přečti si následující biblické pasáže a zamysli se nad zkušeností těch, kdo při modlitbě klečeli: Da 6,11; L 22,41; Sk 7,60; Sk 9,40; Sk 20,36.

V biblických dobách bylo běžnou prací modlit se ve stoje (2Pa 20,5.6.13; 1S 1,26; Jb 30,20; L 18,11). Bible také uvádí příklady lidí, kteří při modlitbě seděli (2S 7,18). Jiní se před Bohem poklonili tváří k zemi – ačkoli tato poloha se méně často spojovala s modlitbou, spíše s podřízením se někomu ve vyšším postavení (1Kr 1,47; Mk 14,35).

Jaká je tvá obvyklá poloha při modlitbě? Bible od nás nevyžaduje, abychom se modlili v nějaké konkrétní pozici. Prostřednictvím svého postoje při modlitbě však můžeme vyjádřit naši úctu, naše vnitřní pocity a naši touhu předat se Bohu. Někteří lidé (například ze zdravotních důvodů) nemohou pokleknout, takže v konečném důsledku záleží především na stavu našeho srdce. Pokud si můžeš kleknout, ale obvykle se modlíš v jiné pozici, zkus si příště při modlitbě kleknout a potom zvaž, zda a jak to ovlivnilo tvůj čas strávený s Bohem.

Aplikace

Bible nás vyzývá: „V modlitbách neustávejte“ (1Te 5,17). Naznačuje tím oddanost, pravidelnost, stálost (Ko 4,2; řecky proskartereó), trpělivost a vytrvalost (Ř 12,12; řecky hypoménó). Dnes, ať už budeš stát, sedět, ležet nebo chodit, obrať své myšlenky k Bohu a povídej si s ním jako se svým Přítelem. Začni hned teď.

HENOCH CHODIL S BOHEM

²²A chodil Henoch s Bohem po zplození Metuzaléma tři sta let a zplodil syny a dcery. ²³Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let. ²⁴I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal. (Gn 5,22–24)

Henoch věřil, a proto nespátřil smrt, ale Bůh ho vzal k sobě. „Nebyl nalezen, protože ho Bůh přijal.“ Ještě než ho přijal, dostalo se Henochovi svědectví, že v něm Bůh našel zalíbení. (Žd 11,5)

Osobní studium

Co se z úvodních textů (Gn 5,22–24; Žd 11,5) dozvídáme o Henochovi?

Bible se o Henochovi zmiňuje jen na několika místech. Dozvídáme se však, že žil tři sta šedesát let, měl děti a „chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal“ (Gn 5,24). Jak krásné je, že právě důsledná oddanost Bohu definuje život člověka!

Henochův život bychom zcela určitě mohli charakterizovat tím, že byl „v modlitbě vytrvalý“ (Ř 12,12). Jeho život byl každodenní zkušeností s Bohem a pro svou víru „nespátřil smrt, ale Bůh ho vzal k sobě“ (Žd 11,5). V době, kdy žil, se země stávala stále zkaženější, ale Henoch vytrvale sloužil Bohu. Jeho život je zrcadlem toho, co znamená zůstat v Bohu.

„Uprostřed života aktivní práce Henoch vytrvale udržoval své společenství s Bohem. Po určité době prožité mezi lidmi trávil nějaký čas o samotě, neboť lačnil a žíznil po Božím poznání. Henoch rozmlouval s Bohem a stále více a více odrážel Boží obraz.

Jeho tvář vyzařovala světlo, které se skví v Ježíšově tváři.“ (PP 86.86; NUD 35)

Bůh od nás nežadá, abychom žili jako poustevníci nebo mniši, tak oddělení od světa, že by z nás na zemi nebyl žádný užitek. Podobně jako Henoch, i my můžeme být produktivní a vnímat potřeby lidí kolem nás a pomáhat jim. Ale pouze díky tomu, že budeme chodit s Bohem, zůstat v něm a budeme s ním mít pevný a trvalý vztah, může Bůh skrze nás zrcadlit svůj nádherný charakter.

Můžeme se modlit kdykoli a kdekoli. Není místa na zemi, kde by nás Bůh neviděl nebo neslyšel (Ž 139,7–12). On vždy slyší volání našeho srdce (čti Pl 3,55–57). Přesto je dobré modlit se nahlas, nejen v duchu. Když se modlíme jen v mysli, naše pozornost se může snáze rozptýlit, oslabí se naše pozornost, nedokončíme větu a někdy i zapomeneme, co jsme vlastně chtěli říct. Ale když se modlíme nahlas (třeba i šeptem), je to pro nás připomínka, že Bůh je skutečný, že poslouchá a že s ním o něčem konkrétním mluvíme.

Aplikace

Kde, kdy nebo jak dnes plánuješ mluvit s Ježíšem?

MOJŽÍŠ – ZBOŽNÝ VŮDCE

¹⁵Mojžíš mu [Hospodinu] řekl: „Kdyby s námi neměla být tvá přítomnost, pak nás odtud nevyváděj! ¹⁶Podle čeho jiného by se poznalo, že jsem u tebe našel milost já i tvůj lid, ne-li podle toho, že s námi půjdeš; tím budeme odlišeni, já i tvůj lid, od každého lidu na tváři země.“ ¹⁷Hospodin Mojžíšovi odvětil: „Učiním i tuto věc, o které mluvíš, protože jsi u mne našel milost a já tě znám jménem.“ ¹⁸I řekl: „Dovol mi spatřit tvou slávu!“ ¹⁹Hospodin odpověděl: „Všechna má dobrota přejde před tebou a vyslovím před tebou jméno Hospodin. Smiluji se však, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ (Ex 33,15–19)

Osobní studium

Včera jsme si ukázali, že i přes malý počet biblických zmínek o Henochovi víme o jeho velmi blízkém vztahu s Bohem. O vztahu Mojžíše s Bohem víme z Písma daleko víc. Bible přináší četné zprávy o Mojžíšových rozhovorech s Hospodinem. Když spolu s Mojžíšem procházíme po jeho životní cestě naplněné vzestupy a pády, opakovaně zjišťujeme, že nejdůležitější částí života a tajemstvím úspěchu tohoto pokorného a zbožného vůdce byla neustálá komunikace a trvalý vztah s Bohem.

Přečti si Ex 33,15–23. O čem Mojžíš mluví s Hospodinem? Jak tento rozhovor probíhá?

Představ si, jaké by to bylo mluvit s Bohem a jasně slyšet jeho hlas. Je zvláštní, že Izraelité sami nevyhledávali toto blízké společenství s Bohem. Místo toho prosili Mojžíše, aby k nim mluvil Božím jménem (Ex 20,18–21). Bůh na tuto roli Mojžíše při-

pravil, počínaje jejich setkáním u hořícího keře. Na základě všeho, co se dozvídáme o Mojžíšových osobních modlitbách, vidíme, že je téměř neustále v Boží přítomnosti, prosí o vedení a přimlouvá se za ty, které vede.

Mojžíš se dvakrát přimlouvá za členy své rodiny. V jaké to bylo situaci a co by se stalo, kdyby nezasáhl a nepřeklenul tak vzniklou propast?

– Áron: Ex 32,1–14.31–34; Dt 9,20

– Mirjam: Nu 12,13

Když sledujeme, co se dělo v souvislosti s jeho sestrou Mirjam, je pozoruhodné, že obětí její žárlivosti a odsouzeníhodného jednání se stal sám Mojžíš. Snadno se mohl postavit stranou a nechat Boha, aby vykonal trest, který si Mirjam a Áron zasloužili. On jim však hned odpustil a u Hospodina se přimlouval za uzdravení své sestry. V Mojžíšově jednání můžeme vidět odraz Boží odpouštějící milosti vůči hříšníkům.

Aplikace

Přečti si Mt 5,44 a Ko 3,13. K čemu nás v těchto verších vyzývají Ježíš a Pavel? Proč je takové jednání důležité a jak jej můžeme aplikovat do svého života?

MOJŽÍŠOVA PŘÍMLUVA ZA NÁROD

³¹Mojžíš se tedy vrátil k Hospodinu a řekl: „Ach, tento lid se dopustil velikého hříchu, udělali si zlatého boha. ³²Můžeš jim ten hřích ještě odpustit? Ne-li, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!“ (Ex 32,31.32)

Osobní studium

Co se z úvodního textu (Ex 32,31.32) dozvídáme o Mojžíšovi a modlitbě?

Mojžíš se opakovaně odvážně přimlouval za Boží lid. Obrátil k Bohu, když byli lidé žízňiví (Ex 15,25; 17,2–6), když měli hlad (Nu 11,21.22) a když byl zoufalý (Nu 11,11–15).

Když si Izraelité hned poté, co s nimi Hospodin uzavřel smlouvu, postavili zlaté tele, Mojžíš po téměř čtyřiceti letech na tuto událost vzpomíná: „Lekal jsem se hněvu a rozhořčení, jímž se Hospodin proti vám rozlítil, aby vás vyhladil. A Hospodin mě vyslyšel i tentokrát“ (Dt 9,19).

Když se zvědové vrátili ze zaslíbené země, Mojžíš Izraelcům připomíná: „Tu jsem se vrhal před Hospodina, čtyřicet dní a čtyřicet nocí jsem se vrhal před něho, protože Hospodin řekl, že vás vyhladí“ (Dt 9,25).

Když byl Lévi oddělen od ostatních kmenů, aby sloužil ve svatyni, Mojžíš vzpomíná: „Já jsem pak zůstal na hoře jako poprvé čtyřicet dní a čtyřicet nocí a Hospodin mě vyslyšel i tentokrát; Hospodin nechtěl tvou zkázu“ (Dt 10,10). Bůh vyslyšel Mojžíšovy prosby.

Pokud jde o modlitbu a snahu být Bohu blízko, můžeme se z Mojžíšova života hodně naučit.

- Mojžíš Boha hluboce miloval a měl jasnou představu o jeho charakteru. Bůh se Mojžíšovi představil v Ex 34,6 slovy: „Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný.“
- Mojžíš byl odvážný a věrný, když se držel Boha během vzestupů i pádů na obtížné cestě do zaslíbené země. Přestože bojoval jako my všichni, Mojžíš důvěřoval Boží moci, přítomnosti a vedení (Ex 33,13).
- Mojžíš připomněl Bohu jeho smlouvu (Ex 32,13), odkazoval se na Boží zaslíbení dané jeho lidu (Dt 7,8) a připomínal Boží vedení v minulosti (Dt 8,2).
- Mojžíš přijímal Boží odpovědi na své modlitby, ať už Hospodin odpověděl ano nebo ne. Být v blízkém vztahu s Bohem neznamená, že vždy automaticky dostaneme, co chceme (Gn 3,23–29). Přesto bychom se měli modlit trpělivě a vytrvale (L 18,1–8).

Aplikace

Kdo právě teď potřebuje tvé přimluvné modlitby? Pomodli se za něj.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Měli bychom se modlit, protože Boha velmi milujeme a prostě nemůžeme jinak, než se s ním podělit o všechno v našich životech: o naše radosti a životní úspěchy, o naše břemena a starosti, o naše prosby a každodenní potřeby. „Můžeme se k Bohu přiblížit natolik, že na něj budeme myslet bez ohledu na to, co právě prožíváme. Budeme se pak obracet na Boha tak přirozeně, jako se květiny otáčejí ke slunci. Bohu můžeme svěřit svoje tužby, radosti i starosti. Můžeme mu sdělit svoje obavy i svá trápení. Boha to neunavuje. Zná počet vlasů na naší hlavě, zajímá ho, co jeho děti potřebují. ‚Pán je plný soucitu a slitování‘ (Jk 5,11).

Boží laskavé srdce vnímá naše starosti. Dotýká se ho, když se mu svěřujeme. Všechno, co nás znepokojuje, mu můžeme říct. Žádný problém pro něj není příliš velký, vždyť udržuje světy a vládne celému vesmíru. Nic z toho, co prožíváme, není pro něj příliš malicherné, aby to přehlížel. Nic v našem životě není tak špatné, aby si s tím nevěděl rady. Žádný problém pro něj není neřešitelný. Prožívá s námi naše radosti i naše trápení. Slyší každou upřímnou prosbu a je vždy ochotný odpovědět. [...]

Bůh zná své následovníky dokonale, s každým jedná tak, jako by právě on byl jediný, pro jehož záchranu obětoval život vlastního Syna.“ (SC 99.100; CVP 101)

Otázky k rozhovoru

1. *Popsali byste modlitbu jako něco krásného a povznášejícího, nebo spíše jako něco těžkého a zatěžujícího? Proč tomu tak je? Kdy se pro vás modlitba stává břemenem?*
2. *V uvedeném citátu z knihy Cesta k vnitřnímu pokoji je několik podnětných poselství. Která myšlenka zaujala vás?*
3. *Tento týden jsme se věnovali třem biblickým postavám (Daniel, Henoch a Mojžíš). Modlitební život které z nich je vám nejvíce blízký?*

Shrnutí

Když čteme v Bibli o velikánech modlitby, může být snadné dospět k závěru, že my sami nemůžeme mít tak blízký vztah s Bohem nebo být tak oddaní. Ale můžeme. Tak jako Daniel, i my můžeme být neochvějní a věrní v každodenní modlitbě i uprostřed nepřátelství a zkoušek. Podobně jako Henoch, i my se můžeme rozhodnout chodit a mluvit s Bohem a obrátit se na něho dříve, než vykonáme dílo, ke kterému nás povolal. A tak jako Mojžíš, i my můžeme vést ty, kteří jsou v našem okolí, můžeme se přimlouvat za naše rodiny a za ty, kteří žijí blízko nás. Potřebujeme jen zůstat v Bohu, který je nejen všemohoucí Stvořitel, ale také náš Vůdce a Přítel.